

apotek

Lægemidler i Danmark 2020-21

Lægemiddelforbrug og apoteksdrift i Danmark

Danmarks Apotekerforening

Indhold

FORORD	3	APOTEKET I SUNDHEDSVÆSENEN	
		Apotekerne i det nære sundhedsvæsen	14
		Apotekernes sundhedsydelse	15
LÆGEMIDDELFORBRUG		APOTEKETS NØGLETAL	
Danskernes forbrug af lægemidler	4	Apoteksenheder	16
Mere medicin for færre penge	5	209 nye apoteker siden 1. juli 2015	17
Apotekernes lægemiddelomsætning	6	Apotekernes omsætning	18
De mest udleverede lægemidler	7	Apotekernes avance	19
		Apotekets nøgletal	20
HÅNDKØBSMEDICIN		Gennemsnitsapoteket	21
Omsætning af håndkøbsmedicin	8		
Medicin i detailhandlen	9	TILFREDSHED MED APOTEKERNE	22
MEDICINPRISER			
Apotekernes medicinpriser	10		
Apotekernes substitution	11		
Sammensætning af medicinprisen	12		
Priser på kopimedicin i Europa	13		

Note:

En døgndosis (DDD) er en mængdeenhed, som WHO har defineret som en standard-dosis for en døgnbehandling til en voksen patient.

AIP = Apotekets indkøbspris (ekskl. moms).
AUP = Apotekets udsalgspris (inkl. moms).

Medmindre andet er angivet, er beløb eksklusive moms.

Forord

Apotekssektoren er i en rivende udvikling. Siden et bredt flertal i Folketinget i 2015 moderniserede reguleringen af apotekerne, er der åbnet 67 procent flere apoteker og stadig flere kommer til. De nye apoteker åbner i sundhedshuse, på sygehuse, i storcentre, i store dagligvarebutikker. Og de gør, at apotekerne kan matche borgernes behov og ønsker.

Men det er ikke kun de fysiske apoteker, der udvikler sig. På den digitale front har apotekerne for nylig udviklet en fælles app "apoteket", hvor man kan se og forny sine recepter, se lagerstatus, priser og tilskud, og få hjælp til at huske sin medicin. Og 83 procent af apotekerne tilbyder e-handel med lægemidler. E-handel med lægemidler er steget betydeligt som følge af corona.

Baggrunden for udviklingen er en ny apotekerlov, der trådte i kraft i sommeren 2015, og som gav apotekerne friere muligheder for at åbne filialer. Og apotekerne har taget de nye muligheder til sig. Øget konkurrence om kunderne har givet længere åbningstider og kortere ventetider, hvilket har forbedret danskernes adgang til lægemidler markant. Dette er sket, uden at de offentlige udgifter til lægemiddeldistributionen er steget.

Og borgerne er tilfredse med apotekerne. 92 procent af borgerne er tilfredse med deres apotek. Stadig flere er også tilfredse med ventetiden.

Apotekerne er lægemiddeleksperterne i den nære sundhedsvæsen, og kerneopgaven er udlevering af medicin og rådgivning om korrekt brug af medicin. Også sundhedsydelserne er en vigtig opgave på apotekerne. Det seneste år har apotekerne fordoblet antallet af influenzavaccinationer til mere end 250.000 stik, og andelen af ældre over 65 år, der blev vaccineret, er løftet til 75 procent i 2020.

Samtidig er prisen på apoteksmedicin efter en mindre stigning i 2019 igen faldet kraftigt. Priserne er nu historisk lave. Når vi sammenligner os med resten af Europa, har Danmark fortsat nogle af de laveste priser på kopimedicin.

Dette og mere til kan du få overblik over i denne årbog. Du kan finde aktuelle analyser om lægemidler og apoteker på www.apotekerforeningen.dk og i vores nyhedsbreve.

God læselyst.

Anders Kretzschmar
Adm. direktør
Danmarks Apotekerforening

Danskernes forbrug af lægemidler

I 2020 lå det danske lægemiddelforbrug på omkring 25 milliarder kroner (inklusive moms).

Det er godt 4 procent mere end året før.

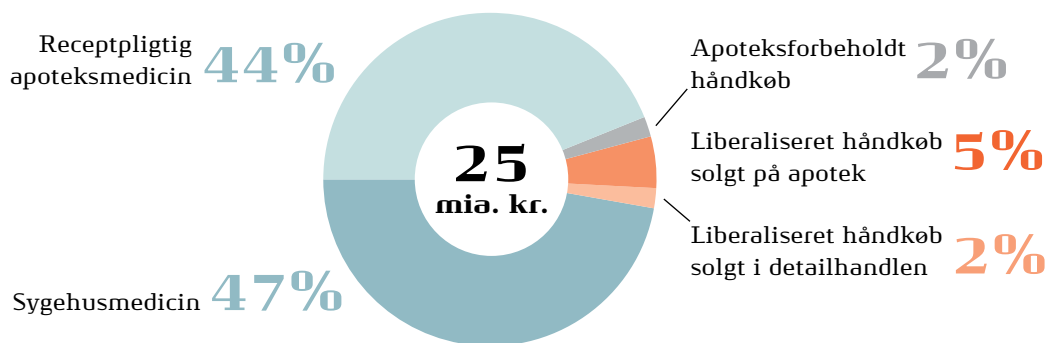
På apotekerne blev der udleveret medicin for cirka 12,5 milliarder kroner, mens hospitalerne anvendte medicin for over 11,5 milliarder kroner (inklusive moms). De resterende 2 procent er håndkøbslægemidler solgt i detailhandlen – svarende til cirka 600 millioner kroner.

Udgifterne til hospitalsmedicin steg i 2020 med 4 procent i forhold til året før. Sygehusmedicin udgør 47 procent af de samlede medicinudgifter, hvor kræftmedicin er den største udgiftspost.

Udgifterne til medicin fra apotekerne voksede med cirka 5 procent, mens der blev udleveret 3,5 procent mere medicin. Medicinudgifterne er steget på trods af faldende medicinpriser gennem 2020, hvilket skyldes en ændret sammensætning af lægemidler solgt på apotek.

Opgjort i mængder blev der i alt brugt 3,6 milliarder døgndoser medicin i 2020, svarende til 615 døgndoser per indbygger. Lægemidler til behandling af hjerte og kredsløb var den mest anvendte lægemiddelgruppe og udgjorde 39 procent af døgndoserne.

Udgifter til medicin i Danmark 2020

Medicinudgifter inklusive moms.

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen, Dansk Lægemiddelinformation (DLI), Amgros og Danmarks Apotekerforening.

Mere medicin for færre penge

Sammenlignet med 2007 bliver der i dag udleveret 48 procent mere tilskudsberettiget medicin. Alligevel er regionernes udgifter til medicintilskud faldet betydeligt i samme periode.

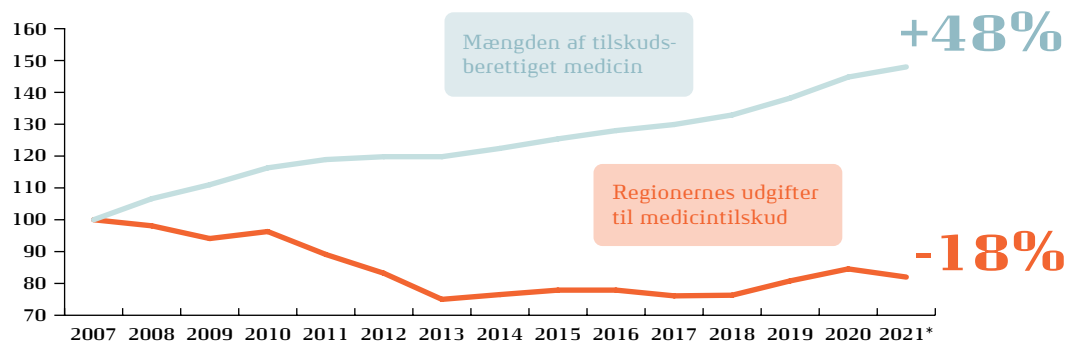
I 2019 og 2020 har regionernes udgifter til medicintilskud været svagt stigende, fordi der blev udleveret mere medicin, og fordi priserne steg i kølvandet på leveringssvigt i andet halvår 2019. Men for 1. halvår 2021 viser tallene en tilbagegang på 4 procentpoint i forhold til 2020. Sammenlignet med 2007 er de årlige offentlige ud-

gifter faldet med 18 procent – svarende til et fald på 1,4 milliarder kroner.

Forklaringen, på at der i perioden 2007-13 var faldende udgifter til medicintilskud, er hovedsageligt faldende medicinpriser. En forhøjelse af egenbetalingen på medicin i 2008 og prisreguleringen af beløbsgrænserne i medicintilskudssystemet har også givet en lavere tilskudsprocent. Sygesikringens andel af udgifterne til tilskudsberettiget medicin er således faldet fra 71 procent i 2007 til forventet omkring 63 procent i 2021.

Regionernes udgifter til medicintilskud er faldet 1,4 mia. kr. siden 2007

Indeks 2007 = 100

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforening.

*) Foreløbigt 2021-tal på baggrund af 1. halvår 2021.

Apotekernes lægemiddelomsætning

I 2020 udleverede de danske apoteker 3,3 milliarder døgndoser lægemidler til en samlet værdi på 8,7 milliarder kroner opgjort i apotekets indkøbspriser (AIP). Det er henholdsvis 3,8 og 4,7 procent mere end i 2019.

Hjerte-karmedicin er som tidligere år den mest udleverede lægemiddelgruppe. 40 procent af alle udleverede døgndoser er fra denne gruppe. De er dog i gennemsnit blandt de billige præpa-

rater og udgjorde i 2020 blot 7 procent af apotekernes samlede omsætning i kroner.

Målt i kroner er lægemidler til nervesystemet samt fordøjelse og stofskifte stadig de markant mest omsatte lægemidler i 2020. På trods af, at de målt på døgndoser kun udgør en mindre del, står disse lægemiddelgrupper hver især for 20 procent af den samlede omsætning.

Omsætning af lægemidler på apotek opdelt efter overordnet lægemiddelgruppe

Lægemiddelgruppe	Niveau 2020		Ændring i procent i forhold til 2019	
	Døgndoser mio. DDD	Omsætning AIP, mio. kr.	Døgndoser	Omsætning
A. Fordøjelse og stofskifte	396	1.668	3,5	2,5
B. Blod og bloddannende organer	229	984	2,4	11,1
C. Hjerte og kredsløb	1.334	646	5,2	-0,9
D. Hudmidler	101	224	3,2	3,8
G. Kønshormoner, gynækologisk mv.	161	504	6,1	-3,7
H. Hormoner til systemisk brug	68	141	-0,5	-7,4
J. Infektionssygdomme	28	978	-9,0	23,1
L. Cancermidler og til immunsystemet	9	56	3,1	-6,1
M. Muskler, led og knogler	108	266	0,0	-5,5
N. Nervesystemet	551	1.765	3,9	4,0
P. Parasitmidler	2	73	-9,3	24,5
R. Åndedrætsorganer	301	1.100	2,2	3,1
S. Sansorganer	29	195	2,7	-3,3
V. Diverse lægemidler	1	86	68,4	8,8
Alle lægemidler	3.318	8.687	3,8	4,7

Kilde: Dansk Lægemiddelinformation (DLI) og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

De mest udleverede lægemidler

Når man ser på de enkelte lægemidler, er det igen i år det kolesterolsænkende middel atorvastatin, der er det mest udleverede lægemiddel med 252 millioner udleverede døgndoser. Det er en stigning på 16 procent i forhold til 2019.

På andenpladsen finder man det blodtrykssænkende stof losartan, hvor der blev udleveret 176 millioner døgndoser, svarende til en stigning på 11,5 procent i forhold til året forinden. For losartan er omsætningen samtidig faldet med 18,4 procent, så borgerne efter prishop i 2019 nu igen får udleveret mere losartan for færre penge.

For det andet store kolesterolsænkende middel simvastatin er kraftige fald i antal udleverede døgndoser samt endnu større fald i omsætningen udtryk for forbrugsforskydninger hen mod blandt andet det nyere middel atorvastatin.

Målt i kroner og øre, er rivaroxaban (Xarelto) og apixaban (Eliquis) de to mest omsatte lægemidler på apotekerne med en omsætning på henholdsvis 355 og 324 millioner kroner. For begge lægemidler er omsætningen steget omkring 15 procent i forhold til 2019.

Apotekernes mest udleverede lægemidler, målt i døgndoser

Lægemiddel	Niveau 2020		Ændring i procent i forhold til 2019	
	Døgndoser mio. DDD	Omsætning AIP, mio. kr.	Døgndoser	Omsætning
Atorvastatin ¹	252	27	15,8	63,1
Losartan ²	176	101	11,5	-18,4
Amlodipin ²	162	13	3,4	8,6
Paracetamol ³	146	193	2,4	0,0
Ramipril ²	108	8	4,0	-49,6
Acetylsalicylsyre ⁴	92	16	-0,1	63,8
Simvastatin ¹	91	18	-10,3	-27,9
Furosemid ⁵	90	24	0,9	9,0
Enalapril ²	86	16	6,8	64,0
Pantoprazol ⁶	68	37	-0,6	-51,3
De 10 mest udleverede	1.270	452	4,8	-8,8

¹⁾ Kolesterolsænkende. ²⁾ Blodtrykssænkende. ³⁾ Smertestillende. ⁴⁾ Blodfortyndende. ⁵⁾ Vanddrivende. ⁶⁾ Syrepumpehæmmer.

Kilde: Dansk Lægemiddelinformation (DLI) og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Omsætning af håndkøbsmedicin

Den samlede omsætning af håndkøbsmedicin på apotekerne og i detailhandlen var knap 1,6 milliarder kroner i 2020. Det er 3 procent mere end i 2019.

Håndkøbsmedicin er lægemidler, der kan købes uden recept. En del af håndkøbsmedicinen er apoteksforbeholdt og kan kun købes på apoteket, mens andet er liberaliseret, så det kan købes både i detailhandlen og på apoteket.

Der blev i 2020 solgt for 1,2 milliarder kroner liberaliserede håndkøbslægemidler svarende til 77 procent af det samlede håndkøbslægemiddelsalg. Dette er et fald på 1 procent i forhold til 2019. Salget af apoteksforbeholdte håndkøbslæ-

gemidler steg i 2020 med hele 14 procent til en samlet værdi på 362 millioner kroner, svarende til 23 procent af den samlede omsætning af håndkøbsmedicin.

Danskerne køber omkring 70 procent af deres håndkøbslægemidler på apoteket, hvor en tredjedel er apoteksforbeholdte, mens to tredjedele er liberaliserede.

De resterende 30 procent af håndkøbslægemiddelsalget foregår i detailhandlen. Her er salget af de liberaliserede håndkøbslægemidler steget med 5 procent i forhold til 2019.

Omsætningen af håndkøbsmedicin i 2020

Målt i indkøbspriser (AIP)

	Mio. kr.	Ændring i % ift. 2019	Andel
Apoteksforbeholdte håndkøbslægemidler	362	14%	23%
Liberaliserede håndkøbslægemidler	1.223	-1%	77%
Heraf solgt på apotek	729	-4%	46%
Heraf solgt i detailhandel	494	5%	31%
Håndkøbslægemidler i alt	1.584	3%	100%

Inklusive håndkøbslægemidler solgt på recept.

Kilde: Dansk Lægemedelinformation (DLI) og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

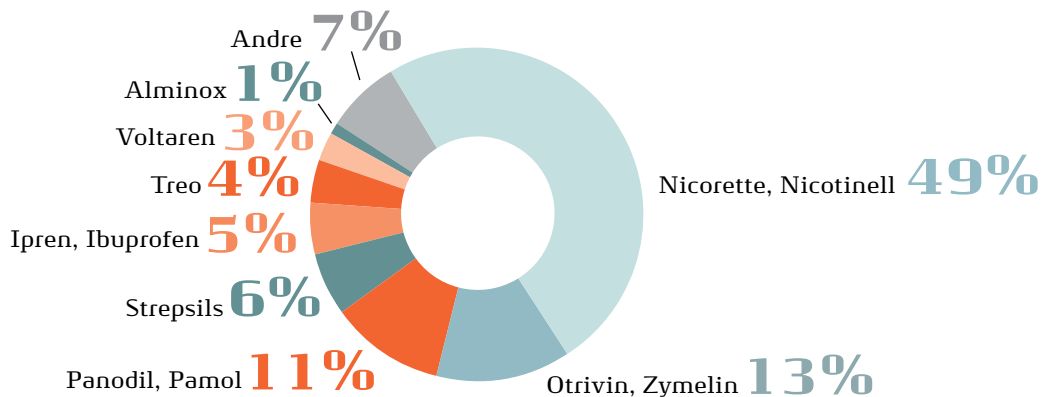
Medicin i detailhandlen

Omkring en tredjedel af håndkøbslægemiddel-salget foregår i detailhandlen. Her har butikker mulighed for at sælge 78 liberaliserede håndkøbslægemidler fordelt på omkring 500 forskellige pakninger. Af disse må 400 pakninger placeres i selvvalg, så kunden selv kan tage medicinen fra hylden.

Det er dog kun få lægemidler, der i praksis sælges i detailhandlen. Ud af de 78 lægemidler står de otte for 93 procent af salget. Det markant mest solgte lægemiddel er nikotinerstatning. Det udgjorde knap halvdelen af det samlede salg i 2020. Herefter følger næsespray mod forkølelse, der udgør 13 procent af det samlede salg. Lægemidler mod svage smerter fylder også en del i detailhandlen, og udgjorde tilsammen omkring en fjerdedel af salget.

Detailhandlens mest omsatte håndkøbsmedicin i 2020

Procentandel af omsætning målt i indkøbspris

De mest solgte lægemiddelstoffer er eksemplificeret ved typiske handelsnavne. De smertestillende lægemidler er markeret med røde farver.

Kilde: Dansk Lægemiddelinformation (DLI) og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Apotekets medicinpriser

Efter priserne for første gang i mange år steg i 2019 grundet ekstraordinære leveranceproblemer for en række lægemidler, fortsatte de tidligere års faldende pristendens i 2020. Dette skyldes især en normalisering af leveringssituationen i 2020. Baseret på tal for 1. halvår af 2021 er apotekernes medicinpriser faldet med 57 procent siden 2000.

Priserne på de liberaliserede håndkøbslægemidler, der også sælges i detailhandlen, er i gennemsnit steget med 29 procent siden 2000.

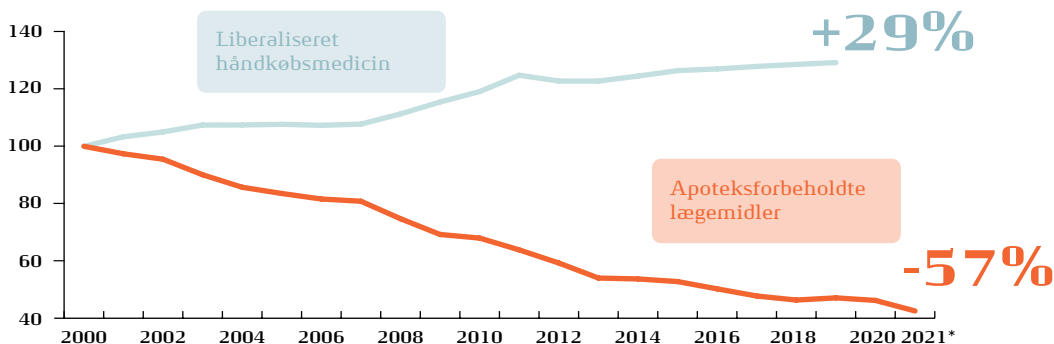
Prisfaldet på apoteksforbeholdt medicin skyldes især patentudløb og priskonkurrence fra generi-

kaproducenterne. Danmark har Europas mest frie og skarpe priskonkurrence på apoteksforbeholdt medicin. Leverandørerne kæmper om at være billigst ved en licitation hver 14. dag. Da apotekerne skal tilbyde kunderne den billigste variant af et lægemiddel, får den billigste leverandør næsten hele markedet i 14 dage.

Dette system giver skarp konkurrence og nogle af Europas laveste priser på kopimedicin, som udgør to tredjedele af den medicin, apotekerne udleverer. Selv om prisen på enkelte lægemidler kan ændres pludseligt – og give indtryk af stigende medicinpriser – er gennemsnitspriserne på kopimedicin lave og nu igen faldende.

Apotekets medicinpriser er halveret siden 2000

Indeks 2000 = 100

Kilde: Sundhedsdatastyrelsens DDD-baserede lægemiddelpreisindeks.

*) Foreløbigt 2021-tal på baggrund af 1. halvår 2021.

Apotekernes substitution

Når læger udskriver en recept på et lægemiddel, vil de ofte skrive navnet på originallægemidlet. Men når patentet er udløbet, kommer der ofte billigere generika på markedet, såkaldt kopime-dicin, med samme indholdsstof og virkning. Apotekerne skal tilbyde kunderne den billigste pakning, hvilket også kaldes substitution.

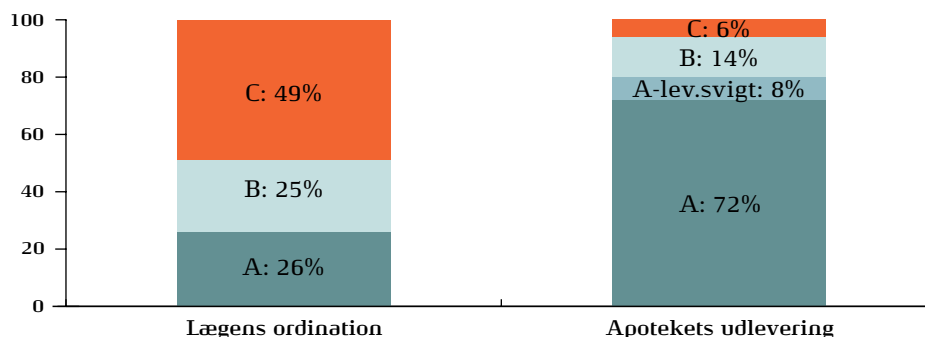
I 2020 substituerede apotekerne mere end 21 millioner gange til en billigere pakning end ordineret af lægen. Halvdelen af de pakninger, lægerne ordinerede, var de dyre såkaldte C-mærkede pakninger, men kun i 6 procent af tilfældene udleverede apoteket en af disse – de øvri-

ge blev substitueret. På den måde sparede apotekernes substitution i 2020 borgerne og samfundet for en udgift på 3,2 milliarder kroner. Denne besparelse er øget med 450 millioner kroner i forhold til 2019. For den enkelte pakning betyder det, at der i gennemsnit spares 213 kroner per pakning på at få den billigste kopi frem for den dyrere C-mærkede ordination.

Samtidig betyder apotekernes substitution, at konkurrencen på det danske marked for lægemidler er meget stærk, så priserne i Danmark er blandt de laveste i Europa for de lægemidler, hvor substitution er en mulighed.

Apotekernes substitution sparer 3,2 mia. kr.

Procent

Figuren viser lægernes ordinerede og apotekernes udleverede pakninger i 2020 fordelt efter pris: de billigste (A-mærket), de billigste efter leveringssvigt (A-leveringssvigt), de næst billigste (B-mærket) under en bagatelgrænse på højst 5% (5-20 kr.) og de dyreste pakninger (C-mærket).

Kilde: Sundhedsdatastyrelsen og Danmarks Apotekerforenings beregninger.

Sammensætning af medicinprisen

En pakke receptmedicin koster 186 kroner i gennemsnit, hvoraf 66 procent af prisen går til indkøb af lægemidlet fra producenten.

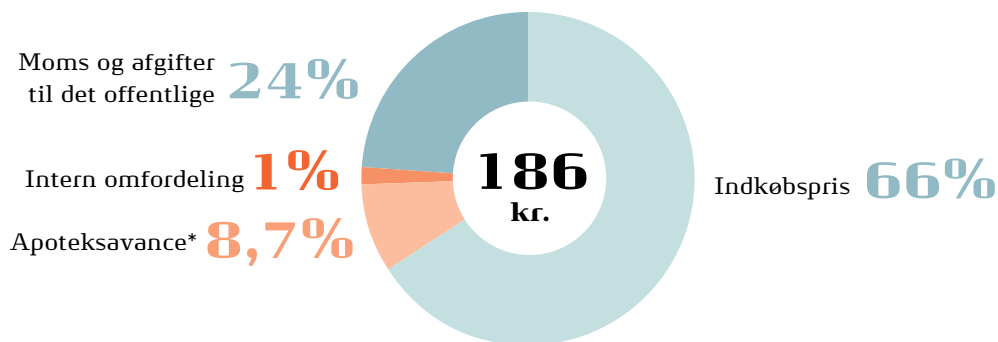
Herudover betaler apotekerne en række afgifter til det offentlige som betaling til Lægemiddelstyrelsen, rabat til sygesikringen og tilskud til farmakonomuddannelsen, ligesom der også skal betales moms. Samlet set går 24 procent af medicinprisen til det offentlige.

Apotekernes avance udgør derfor kun 10 procent af udsalgsprisen. Avancen består af to dele: et fast kronebeløb og et beløb, der afhænger af indkøbsprisen.

For det første har Lægemiddelstyrelsen fastsat et fast beløb på 13 kroner og 46 øre per pakke receptmedicin, som apotekerne lægger oven i indkøbsprisen. Denne såkaldte fastkroneavance er den samme, uanset hvad medicinen koster.

For det andet beregnes en avance som en andel af lægemidlets pris. Denne del er fastsat ud fra det, apoteket skal betale i afgifter til det offentlige og intern omfordeling apotekerne i mellem. Omfordelingen går blandt andet til at sikre, at der er tilgængelighed til apoteker og lægemidler i landområder, hvor omsætningen er meget lille, og til at sikre vagtapoteker.

Sådan er prisen på en gennemsnitlig receptpakning sammensat

*) Det enkelte apotek får i 2021 kun 14,96 kroner – inklusive et tillæg på 1,50 kroner – uanset prisen på pakningen.

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Priser på kopimedicin i Europa

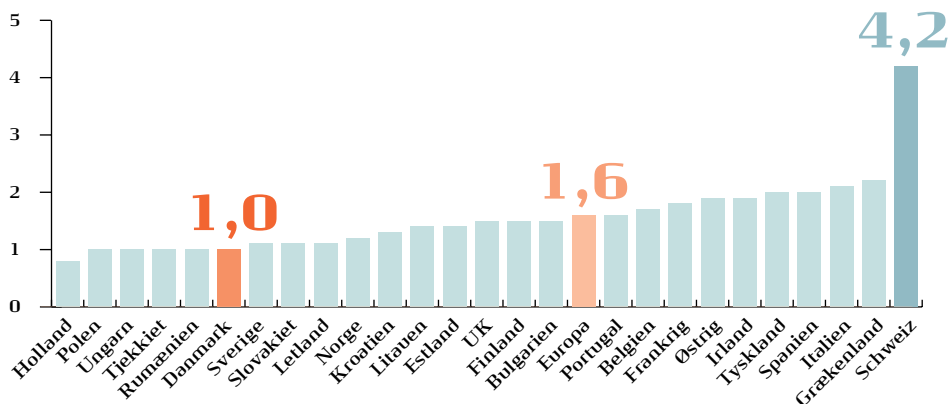
En skarp priskonkurrence og apotekets effektive substitution til billigste pakning har givet et effektivt dansk prissystem, der i en årrække har sikret Danmark nogle af Europas billigste lægemidler, som er udsat for generisk konkurrence. Det viser en undersøgelse af priserne blandt 26 europæiske lande fra det internationale analyseinstitut IQVIA.

I Danmark koster medicin inden for syv af de største lægemiddelområder med generisk konkurrence i gennemsnit 1 krone per døgndosis. Dermed har Danmark en af Europas laveste priser på kopimedicin kun overgået marginalt af få østeuropæiske lande samt Holland. Den gennemsnitlige pris i Europa ligger på 1 krone og 60 øre per døgndosis, svarende til 33 procent mere end den danske.

Danmark har nogle af Europas laveste priser på kopimedicin

Gennemsnitlig pris per døgndosis i 2. kvartal 2020 for 7 store terapiområder

Kr. per døgndosis

Kilde: IMS MIDAS QTR Juni 2020. Gns. pris per døgndosis for oral receptmedicin inden for 7 udvalgte terapiområder: kolesterolmodificerende medicin, antidepressiv medicin, antipsykotika, epilepsimedicin, smertestillende medicin, mavesårsmedicin og NSAID-gigtmedicin.

Apotekerne i det nære sundhedsvæsen

Apotekerne er samfundets lokale lægemiddel-eksperter. De sørger for sikker distribution af lægemidler og giver den rådgivning om korrekt brug af lægemidlerne, som medicinbrugerne har behov for.

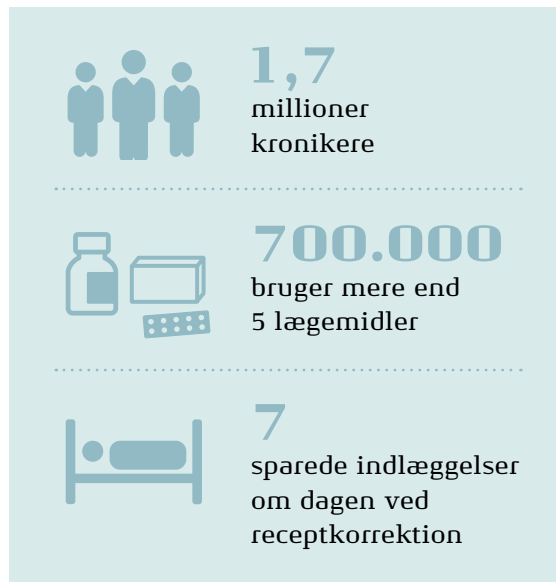
I Danmark er der 1,7 millioner kronisk eller langvarigt syge, som har brug for behandling med medicin, og 700.000 borgere bruger mere end fem forskellige lægemidler.

Det kan være svært at overskue de mange slags medicin og at tage den som tilsigtet. Forkert medicin, forkert brug af medicin og andre medicineringsfejl betyder hvert år, at:

- 200.000 oplever utilsigtede hændelser med medicin
- 100.000 bliver indlagt
- Op mod 5.000 dør.

Derfor arbejder apotekerne for at styrke patient-sikkerheden og nedbringe fejlmedicinering. Alene apotekets receptkorrektioner sparer i gennemsnit 7 hospitalsindlæggelser om dagen.

Sundhedsvæsenet er under pres som følge af flere behandlingskrævende ældre, øget efter-

spørgsel efter sundhedsydelse og stadig mere komplekse og omkostningstunge behandlinger.

Apotekerne arbejder sammen med resten af det nære sundhedsvæsen om at øge medicinsikkerheden i sektorovergange, i hjemmeplejen, på plejehjem og bosteder samt for borgere i eget hjem, der bruger meget medicin. Der er et stort potentiale for at udvikle bedre samarbejder og styrke medicinsikkerheden til gavn for borgerne.

Apotekernes sundhedsydelse

Apoteket tilbyder borgerne en række gratis sundhedsydelser, der kan hjælpe til bedre brug af medicin. Eksempelvis tilbydes astma- og KOL-patienter en gratis inhalationsrådgivning, kaldet 'Tjek på inhalation', borgerne kan få dosispakket medicinen, og både nye kronikere og kronikere, der ikke får taget medicin efter lægens anvisning, kan få en samtale på apoteket.

Siden juli 2019 har apoteker haft mulighed for at tilbyde en ny sundhedsydelse, hvor autoriserede behandlerfarmaceuter i nogle tilfælde kan genordinere visse typer receptmedicin til patienter, hvis recept er udløbet kort tid forinden. Det kaldes også genordination, og det seneste år er det sket 18.400 gange.

I 2020 fik knap 8.000 borgere en compliance-samtale. Denne samtale har til formål at hjælpe længerevarende kronikere med at finde årsager til manglende medicin efterlevelse samt foreslå løsninger herpå.

Apotekerne tilbyder også gratis influenzavaccination til ældre, gravide og kronisk syge. Mere end 250.000 borgere blev vaccineret på apotekerne i 2020. Det er dobbelt så mange som året før.

43.700

om året får
tjek på inhalationen

43.750

om året får
dosispakket medicin

22.000

om året får
en medicinsamtale

7.800

om året får en
compliancesamtale

257.000

om året er blevet
influenzavaccineret

18.400

genordinationer
det seneste år

Apoteksenheder

Apotekerloven blev moderniseret i 2015, så apotekerne fik lov til frit at oprette op til 7 nye filialer hver, uden myndighedernes godkendelse. Det har gjort det nemmere for apotekerne at åbne nye filialer, og der er efter ændringen åbnet 209 nye apoteksfilialer.

Samlet set er der pr. 1. september 2021 i alt 521 apoteker og apoteksfilialer i Danmark mod 312 før den nye apotekerlov. Det betyder, at borgerne har fået 67 procent flere steder, hvor de kan få udleveret deres receptmedicin med det samme.

Der findes også 24 apoteksudsalg, der drives af apotekeren med eget faguddannet personale. Her kan man købe håndkøbsmedicin og hente receptmedicin, der er leveret til apoteksudsalget

fra apoteket. De seneste år har mange apotekere omdannet deres apoteksudsalg til filialer, så borgerne ikke skal vente på, at medicinen leveres. Derfor er der blevet færre apoteksudsalg, men endnu flere filialer.

Mange apotekere har også håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder, der ligger i andre forretninger – fx hos den lokale købmand. Her kan borgere hente forsendelser med receptmedicin fra apoteket. På håndkøbsudsalg kan man også købe et udvalg af håndkøbsmedicin.

Der er 630 håndkøbsudsalg og medicinudleveringssteder, hvilket samlet set giver 1.172 udleveringssteder for medicin i Danmark. Derudover er der over 3.900 detailhandelsbutikker, der må sælge liberaliseret håndkøbsmedicin.

Antal apoteker og apoteksenheder

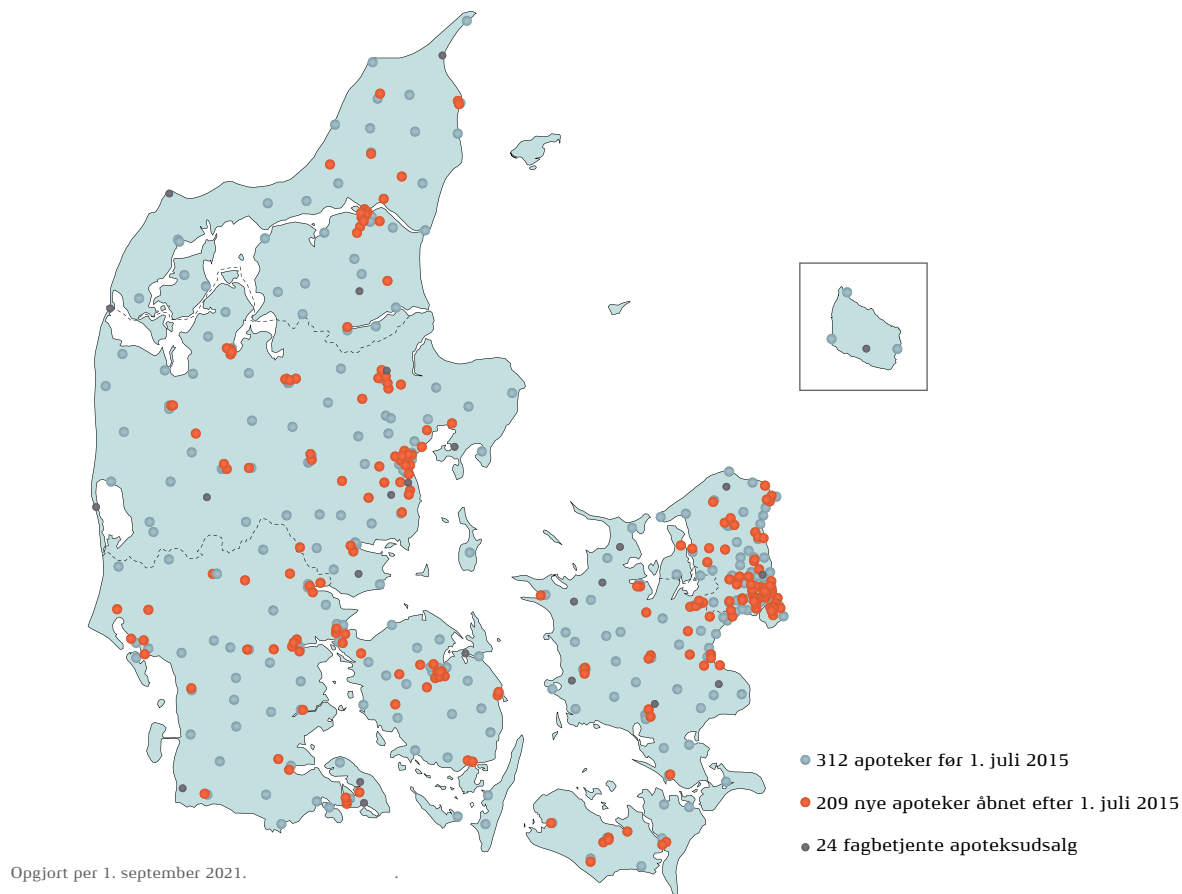
	30/6 2015	31/12 2020	1/9 2021
Moderapoteker	220	195	191
Apoteker som supplerende og tillægsbevillinger ¹	16	33	37
Apoteksfilialer	76	284	293
Apoteker med receptekspedition i alt	312	512	521
Apoteksudsalg	117	24	24
Enheder med faguddannet personale	429	536	545

¹ En apoteker kan have op til 4 apoteker: 1 moderapotek og op til 3 supplerende bevillinger eller tillægsbevillinger.

Hertil kommer apoteksfilialer. For borgerne er der ingen forskel. De er alle apoteker med receptekspedition.

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

209 nye apoteker siden 1. juli 2015

Den 1. september 2021 var der åbnet 209 nye apoteker, siden den nye apotekerlov trådte i kraft 1. juli 2015. Det giver bedre tilgængelighed til medicin og rådgivning om medicin især

i de større byer. Konkurrencen mellem apotekerne er øget, da mange af de nye filialer ligger tæt på en konkurrent.

Apotekernes omsætning

I 2020 lå apotekernes omsætning på 12,7 milliarder kroner (eksklusive moms). Det er cirka 4,5 procent mere end året før. Godt 72 procent af salget var af receptmedicin, hvilket afspejler, at apotekernes kerneopgave netop er salg af medicin og rådgivning om korrekt brug af medicin.

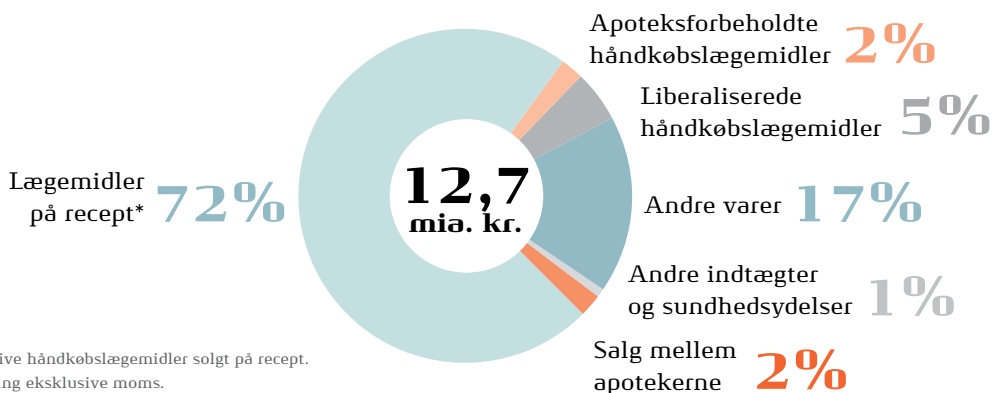
Udover receptmedicin sælger apotekerne også andre varer, som er naturligt forbundet med apotekets virksomhed. Det kan fx være vitaminer og mineraler samt hudplejeprodukter. Omsætningen af disse varer udgjorde i 2020 knap 17 procent, hvor det i 2015 kun udgjorde 13 procent. Efterhånden som der er kommet flere

apoteksfilialer, er salget af disse varer steget, men den økonomiske rammestyring gør, at den samlede ramme for apotekernes avance er fast.

Omkring 8 procent af omsætningen kommer fra håndkøbslægemidler. Størstedelen er liberaliserede håndkøbslægemidler, der sælges i konkurrence med andre forhandlere, mens en mindre andel kun må forhandles på apotekerne.

Apotekerne tilbyder en række sundhedsydelser til borgere. Det er fx genordination, vaccination, medicinsamtale og rådgivning om inhalation af medicin. Sundhedsydelserne er dog stadig kun en mindre post.

Apotekernes omsætning i 2020

*) Inklusive håndkøbslægemidler solgt på recept. Omsætning eksklusiv moms.

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Apotekernes avance

Apotekernes samlede avance fastlægges i en to-årig bruttoavanceaftale mellem Apotekerforeningen og Sundhedsministeriet. Der er to centrale elementer i den økonomiske rammestyring: avancerammen og fastkroneavancen.

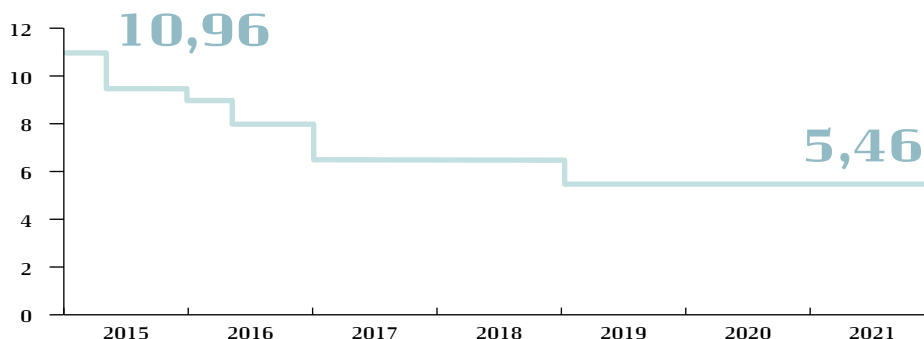
Avancerammen er loftet for, hvor meget apotekssektoren må tjene på salg af lægemidler og salg af andre varer. I 2021 er den aftalte ramme på 3,0 milliarder kroner. Rammen skal dække alle udgifter til løn, husleje, vedligeholdelse, forsikringer, forrentning og afskrivninger mv. *Fastkroneavancen* er det faste beløb, apotekerne må lægge på indkøbsprisen, når de sælger apoteksforbeholdte lægemidler. Det har siden 2019 været 5,46 kroner per pakning.

Hvis apotekerne overskrider avancerammen, sænkes fastkroneavancen per pakning. Derfor er fastkroneavancen halveret fra 10,96 kroner i 2015 til 5,46 kroner i 2021. Hertil kommer et recepturgebyr på 8 kroner samt en intern omfordeling i form af et tillæg på 1,50 kroner per receptpakning.

Når apotekerne får mindre for at sælge medicin, bliver det mere vanskeligt at drive apotek i landområderne, da de i højere grad lever af at sælge lægemidler end apotekerne i byerne. Derfor er det i den seneste bruttoavanceaftale besluttet, at i 2020 og 2021 kan fastkroneavancen ikke blive lavere end 5,46 kroner, og at der skal findes en holdbar økonomimodel for apotekerne.

Apotekernes fastkroneavance på lægemidler

Kr. per pakning

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Apotekets nøgletal

Der blev i 2020 udleveret godt 60 millioner receptpakninger på apotekerne. Det svarer til, at hver borger i gennemsnit købte 10 pakker receptmedicin på apoteket i løbet af året.

På apotekerne møder borgerne altid faguddannet personale, som kan rådgive dem om den korrekte brug af lægemidler. Ved udgangen af 2020 var 5.800 personer beskæftiget inklusive apotekerne. Omregnet til fuldtidsbeskæftigede er det 4.450 personer.

Fuldtidsbeskæftigede på apotek

	2020
Farmaceuter	639
Farmakonomer	2.275
Farmakonomelever	629
Øvrige ansatte	712
Ansatte i alt	4.255
Apotekere	195
Beskæftigede i alt	4.450

Omregnet til fuldtidsbeskæftigede per 31. december.

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Apotekets nøgletal 2020

512

apoteker i Danmark
ved udgangen af 2020

46

millioner
kundebesøg

12,7

milliarder kroner
i omsætning

60

millioner
receptpakninger

5.800

personer
beskæftiget

29

millioner
receptkunder

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Gennemsnitsapoteket

I 2020 havde apotekerne et gennemsnitligt kundegrundlag på 11.400 indbyggere. Det faldende kundegrundlag siden 2015 skyldes de mange nye filialer.

Gennemsnitsapoteket havde 90.000 kundebesøg, solgte 154.000 lægemiddelpakninger og havde en omsætning på 25 millioner kroner (eksklusive moms).

Der var 11 beskæftigede pr. apotek, når apotekeren selv medregnes. Hver apoteksejer driver i gennemsnit 2,6 apoteker og filialer, hvorfor apotekeren er leder af en virksomhed med i gennemsnit 29 ansatte.

Der er dog stor forskel på apoteker i byerne og i landdistrikterne, hvor byapotekerne typisk er noget større.

Gennemsnitsapoteket i Danmark i 2020

Gennemsnit er beregnet ud fra 512 receptekspederende enheder ultimo 2020. Omsætning er regnet eksklusive moms.

Kilde: Danmarks Apotekerforening.

Tilfredshed med apotekerne

Der er fortsat stor tilfredshed med den service og rådgivning, som borgerne får på apoteket. Det viser en undersøgelse, MEGAFON har udført for Danmarks Apotekerforening blandt mere end 1.000 voksne i september 2021.

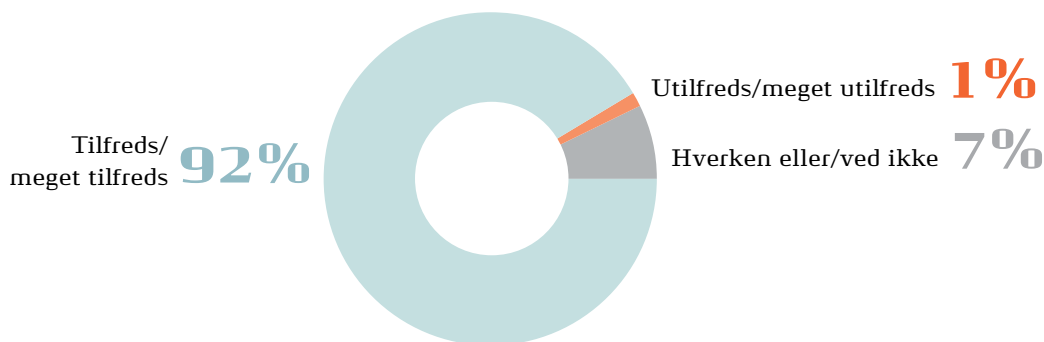
93 procent af alle voksne borgere kommer på apoteket, og 92 procent er tilfredse med apotekerne. Kun 1 procent er utilfredse. Borgerne påskønner apotekets sundhedsfaglighed. 97 procent mener, at det er sikkert og trygt at få medicin udleveret på apoteket, og 80 procent er til-

fredse med den rådgivning om medicin, de får på apoteket. Kun 2 procent er utilfredse.

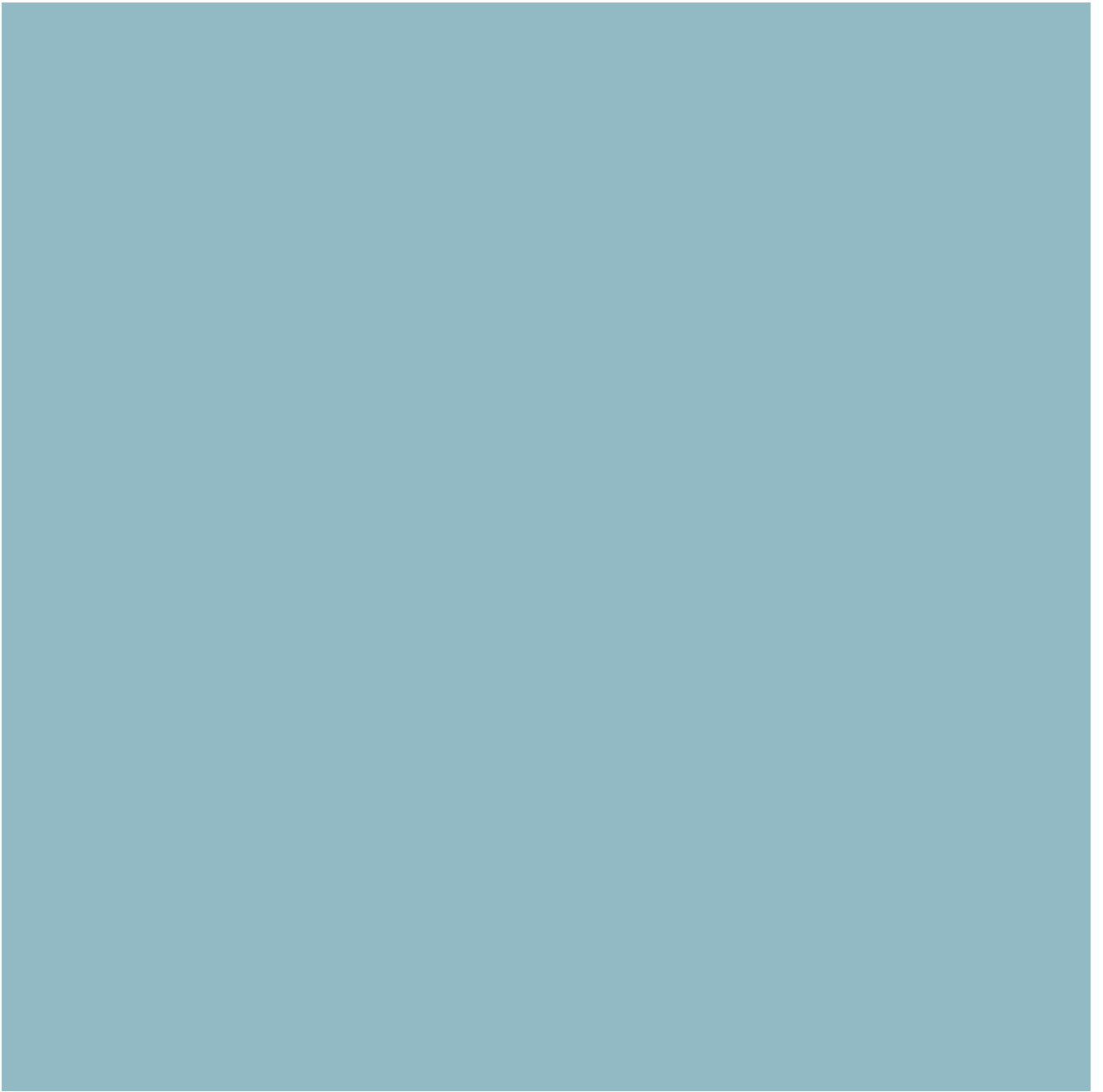
Der er også stor tilfredshed med tilgængeligheden til apoteket. 91 procent af borgerne er tilfredse med afstanden til nærmeste apotek, og kun 2 procent er utilfredse.

Mange apoteker har øget åbningstiden og sænket ventetiden, så mens det for seks år siden var 62 procent, der var tilfredse med ventetiden, er det i dag steget til 79 procent, og kun 5 procent er utilfredse.

Borgernes tilfredshed med apotekerne

Kilde: MEGAFON for Danmarks Apotekerforening, september 2021.

Danmarks Apotekerforening
Bredgade 54
1260 København K
Telefon 33 76 76 00
Telefax 33 76 76 99
www.apotekerforeningen.dk

Lægemidler i Danmark 2020-21
Oplag 2.000 stk.
Design:
Esben Bregninge Design